

Núm. 97 febrer 2009

Renovació de càrrecs de la Junta Directiva

SUMARI

- Renovació de càrrecs de la Junta Directiva.
- Ha començat el cicle de conferències “La Sociologia davant la crisi”.
- Proper lliurament del Premi Catalunya de Sociologia
- Recordatori V Congrés Català de Sociologia
- Propera publicació de *Societat Catalana 2009*
- Espai d'Opinió: Carta.

El temps, el treball i el benestar quotidià. Teresa Torns

Coordinació: Eulàlia Solé

Secretaria: Eva Espinós

Associació Catalana de Sociologia

Filial de l'Institut d'Estudis Catalans

M. Aurèlia Capmany, 14, 08001 Barcelona

Tels. 93 552 91 04

Fax: 93 270 11 80

Correu electrònic: bbetriu@iec.cat

Web: <http://acs.iec.cat>

D'acord amb els Estatuts de l'Associació Catalana de Sociologia, la Junta Directiva anuncia la celebració de l'**Assemblea General ordinària de socis** per a l'any 2009 el proper **18 d' abril**, en el marc del 5è Congrés Català de Sociologia i en la Sala de Graus de la Facultat de Ciències Polítiques i de Sociologia de la Universitat Autònoma de Barcelona. La primera convocatòria tindrà lloc a les 12:30 hores mentre que la segona a les 13:00 hores. Properament en rebreu la convocatòria on s'especificarà l'ordre del dia sencer.

En aquesta assemblea es procedirà a la renovació de tots els càrrecs de la Junta Directiva, d'acord amb l'article 8 dels mateixos Estatuts (estan disponibles per a la vostra consulta a la pàgina web de l'Associació: <http://acs.iec.cat/>).

És per això que s'obre un període **fins al 20 de març de 2009** de presentació de candidatures per a la constitució de la nova Junta. Les candidatures, d'acord amb l'article esmentat, han de ser presentades pels candidats o candidates al càrrec de presidència de l'Associació o bé presentant una candidatura que inclogui una distribució de càrrecs o bé una candidatura individual. La presentació haurà de ser per escrit dirigint-se a l'actual president.

Ha començat el cicle de conferències “La Sociologia davant la crisi”

El propassat dia 16 de febrer es va celebrar la primera conferència dintre d'aquest cicle. Organitzada conjuntament amb la Societat Catalana d'Economia, la va impartir Alfred Pastor (IESE, Business School i Universitat de Navarra), amb el títol de, *Podem sortir de la crisi sense els països emergents?*

Les properes conferències seran les següents:

24 de març, dimarts, *Els reptes de la formació en temps de crisi*, a càrrec d'Oriol Homs, CIREM

12 de maig, dimarts, *Sortides de la crisi des de l'esquerra*, a càrrec de Marshall Ganz, Harvard University,

1 de juny, dilluns, *Els efectes de la crisi en les polítiques de l'Estat del Benestar*, a càrrec de Vicenç Navarro, Universitat Pompeu Fabra.

Tots els actes tindran lloc a les 19 hores a la Sala Pere i Joan Corominas de l'IEC, carrer del Carme, 47, Barcelona.

Proper lliurament del Premi Catalunya de Sociologia

El dijous dia 16 d'abril, a les 20,30 hores, se celebrarà l'acte de lliurament del I Premi Catalunya de Sociologia. Tindrà lloc al Saló Daurat de la Casa Llotja, Passeig d'Isabel II, 1, Barcelona.

Premi dotat amb sis mil euros (6.000), que en aquesta primera edició aporta la Fundació Bofill, l'acte d'atorgament estarà presidit pel President de la Generalitat, el President de l'IEC i el President de l'ACS.

Tot seguit hi haurà un sopar al mateix Saló Daurat. El preu del tiquet és de 40 euros, els quals cal ingressar prèviament al compte de l'ACS: 2100-0963-62-0200027465, enviant el comprovant de pagament al fax 93 270 11 80.

Recordatori V Congrés Català de Sociologia

Sota el lema *Immigració i societat catalana*, se celebrarà durant els dies 17 i 18 d'abril d'enguany al Campus de Bellaterra de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Com a acte precongessual hi haurà el lliurament del Premi Catalunya de Sociologia el dimarts dia 16, seguit d'un sopar segons s'anuncia en aquest Butlletí.

Les inscripcions al Congrés s'han de realitzar **abans del 31 de març de 2009** per via electrònica omplint el formulari que es troba al web de l'ACS, <http://acs.iec.cat> Es formalitzaran un cop fet el pagament corresponent al compte de l'Associació: 2100-0963-62-0200027465 i enviat el comprovant de pagament al fax 93 270 11 80. Les quotes d'inscripció són les següent:

Associats de l'ACS i/o el COLPIS, 90 euros
Nous socis de l'ACS (inclou quota anual), 120 euros
No-associats, 240 euros

Propera publicació de Societat Catalana 2009

Editada per Marina Subirats i presentada per Oriol Homs, *Societat Catalana 2009* tindrà el següent contingut:

Introducció: La societat catalana en el darrer any: les tendències primordials, Marina Subirats.

Bloc 1: La incidència de factors externs

1.1. El canvi de tendències econòmiques i els símptomes de crisi, Jaume Farràs.

1.2. L'evolució de l'ocupació en un context de desacceleració econòmica, Equip Quit.

Bloc 2: El desenvolupament de les polítiques públiques

- 2.1. L'educació a l'hora d'una nova llei catalana, Xavier Bonal.
- 2.2. La llei de dependència: desenvolupament i conseqüències, Sebastià Sarasa.
- 2.3. L'aplicació de la llei de barris, F. Cirem.
- 2.4. La gestió dels equipaments culturals, Arturo Rodríguez Morató.
- 2.5. La Universitat Catalana a l'hora de Bolonya, Josep Maria Rotger.

Bloc 3. Els actors socials

- 3.1. Civisme, solidaritat i control social: de la manca d'aigua al control de les carreteres, Salvador Cardús.
- 3.2. La conjuntura política catalana: els partits en el debat del finançament, Joan Botella.
- 3.3. La salut dels immigrants, Carme Borrell.
- 3.4. Pobresa i marginació: els sense sostre, Laura Torradella i Eli Tejero.

Apèndix. Els indicadors socials de Catalunya, Espanya i Unió Europea.

Actualització i construcció d'una sèrie temporal a partir de les dades incorporades l'any 2008, Màrius Domínguez.

Espai d'opinió

Es poden oferir articles per ser publicats, així com enviar rèpliques curtes a la manera de *Cartes dels lectors*. En ambdós casos, dirigir-vos a Eulàlia Solé a l'adreça de la secretaria de l'ACS: bbetriu@iec.cat L'Associació Catalana de Sociologia no ha de compartir necessàriament l'opinió dels seus col·laboradors.

La Sociologia retrocedeix

A l'article publicat al Butlletí nº 96, de desembre 2008, Marina Subirats es preguntava si ens havíem fixat que cada vegada és més difícil trobar obres de sociologia a les llibreries. "Fa temps que la sociologia recula", deia. Una asseveració que pot entroncar-se amb un reportatge publicat a La Vanguardia el propassat 1 de febrer.

Una crònica on es parla de la llista de *Los cien intelectuales más influyentes del mundo*, elaborada per la revista *Foreign Policy*, i on es remarca que els economistes i els politòlegs guanyen terreny als filòsofs. El pitjor, però, és que als sociòlegs la periodista ni tan sols els esmenta. I a les mateixes pàgines s'expressa Norbert Bilbeny, professor de Filosofia Moral a la UB, afirmant que, "a nivell superior ens relleva l'antropòleg, nou generalista d'idees".

És en aquest context que Subirats opina que "la crisi actual ens hauria de permetre replantejar les coses. (...) ...potser torna a ser l'hora de la sociologia, i de treballar per construir-la a l'entorn d'uns quants objectius". Segurament, tothom hi està d'acord.
E.S.

El temps, el treball i el benestar quotidià

Teresa Torns

La vida quotidiana és l'escenari idoni per explicar la problemàtica que emmarca les relacions entre el treball, el temps i el benestar. Una relació que afecta les dones adultes a les actuals societats del benestar i que sociòlogues italianes, com Laura Balbo o Chiara Saraceno, varen fer visible ara fa prop més de vint anys. Des d'aleshores, les anàlisis continuadores d'aquelles propostes han fet evident les maneres de fer i de pensar que els homes i dones dels països mediterranis mantenen amb el treball i el temps per tal d'obtenir i procurar benestar.

La perspectiva de gènere ha jugat un paper clau a l'hora d'explicar la relació entre el temps, el treball i el benestar. I la vida quotidiana, tot seguint Agnes Heller, ha servit com a espai de

proximitat on situar la reproducció de la vida humana, per contraposició al mercat de treball on té lloc la producció de béns i serveis. Tot i així, la vida quotidiana acostuma a ser, hores d'ara, un escenari força invisible per a la Sociologia, malgrat tothom l'anomeni. A l'igual que invisibles resulten aquells temps i aquells treballs - el temps i el treball de cura de les persones - fonamentals per obtenir i procurar benestar quotidià. Això és així perquè a les dites societats del benestar, les accepcions de treball i temps predominants són aquelles que remetent a treball remunerat i a jornada laboral. I, en conseqüència, els subjectes, les activitats, els ritmes i lògiques temporals, així com els prestígis i valors corresponents, només són aquells que estan manats pel mercat laboral i les lògiques mercantils.

Aquestes anàlisis són deutores, també, de l'estudi sobre el temps de Norbert Elias. Un estudi on se'ns recorda que l'invent del rellotge i el calendari són fruit de les convencions humanes. Convencions i artilugis que han adquirit una acceptació gairebé universal gràcies a la disciplina laboral imposada pel capitalisme industrial, en paraules d'E. P. Thompson. I on només pensen en el canvi aquelles persones a les que aquestes pautes els resulten problemàtiques perquè el seu benestar se'n ressent. Majoritàriament dones amb una vida quotidiana dedicada, totalment o parcialment, a procurar més que no pas rebre benestar.

L'esmentada perspectiva de gènere ha servit, també, per posar de manifest que el temps és una eina clau per fer visibles els límits de l'actual estat del benestar. I per cridar l'atenció sobre com les pautes i l'ús social del temps vigents són qüestions a revisar en totes les alternatives que vulguin replantejar les polítiques de benestar. Replantejament que cal afrontar tenint present el temps de vida com a horitzó obligat. Un temps on resulta primordial el procés de reproducció i cura de la vida humana.. I on aquest temps no es pot acumular, concentrar, reduir ni sotmetre a la mateixa lògica lineal i acumulativa pròpia del temps de treball productiu. Situació fàcilment visible quan s'han de dur a terme tasques de cura de persones

en l'àmbit domèstic-familiar, en particular en períodes de cura de criatures o de persones especialment dependents. I es comprova com la rigidesa i inflexibilitat horàries que les caracteritzen dificulten enormement la seva realització, i més si s'han de compatibilitzar amb les jornades laborals convencionals.

A l'hora de pensar en alternatives possibles, sembla interessant retrobar algunes propostes que reclamaren polítiques de temps, nascudes a la passada dècada dels 90. Eren polítiques ideades per afrontar els nous reptes de l'Estat del Benestar, capaces de tenir en compte el temps de cura de la vida i l'escenari de la vida quotidiana. Totes elles posaren de manifest la necessitat de revisar el concepte de benestar, que va fundar els actuals règims de benestar europeus. Uns sistemes que, malgrat la seva gran diversitat, vinculen exclusivament aquest benestar amb l'ocupació, sota una referència industrial i masculina. Sustenten la provisió de la protecció social, més enllà dels permisos, subsidis i pensions relatives a les qüestions laborals, només en l'àmbit de l'ensenyament i la sanitat. I deixen la responsabilitat d'organitzar socialment la cura quotidiana de les persones, l'anomenat *social care*, en mans de la família. Una manera de procurar benestar que dona per suposada l'existència d'un model familiar on, malgrat les transformacions que s'hi han donat, hi ha un «cap de família» sempre acompanyat per «una esposa i mare» que aporta el benestar quotidià a la família.

La fita no és fàcil d'aconseguir i no hi ha dubte que no n'hi haurà prou amb polítiques de temps. Algunes científiques socials reclamen la necessitat d'un nou contracte social entre homes i dones, capaç de trencar el model descrit. Molt recentment, Jane Lewis no s'està de dir que cal un nou acord social similar al que va fer possible l'actual Estat del Benestar. Només s'ha de veure com ho aconseguim sense augmentar les desigualtats socials ja existents o sense crear-ne de noves.

Teresa Torns
Professora Titular de Sociologia de la UAB